



„Wyszukaj Klasyka” o Anieli Gruszeckiej

2020-07-16

Pisarka, krytyczka i recenzentka, swego czasu jeden z czołowych głosów polskiej prozy feminizującej, właścicielka psa Aza, wieloletnia mieszkanka Salwatora. Aniela Gruszecka - utalentowana pisarka, autorka „Przygody w nieznanym kraju” będzie bohaterką wirtualnego spotkania z cyklu „Wyszukaj Klasyka”.

Określenie „polska Virginia Woolf”, jakie nadali jej niektórzy krytycy i krytyczki, w równym stopniu zapada w pamięć, co zdradza zwykły żal za nie do końca wykorzystanym, a przede wszystkim zapomnianym talentem pisarskim Anieli Gruszeckiej.

Zapraszamy na kolejne wirtualne spotkanie z cyklu „Wyszukaj Klasyka”! Pisarkę przypomną w rozmowie Marcin Wilk i Iwona Boruszkowska – literaturoznawczyni z UJ. Transmisja ze spotkania odbędzie się **22 lipca o godz. 18.00** na profilu Kraków Miasto Literatury UNESCO na [Facebooku](#).

Urodziła się w 1884 roku w Warszawie jako córka Józefy z Certowiczów i Artura Gruszeckiego – powieściopisarza i wydawcy. Studiowała chemię na paryskiej Sorbonie, gdzie stykała się z będącą wówczas u szczytu sławy Marią Skłodowską-Curie. Początki ścieżki pisarskiej Anieli Gruszeckiej częściowo skrywa męski pseudonim Jan Powalski, pod którym opublikowała kilka dobrze przyjętych przez krytykę powieści historycznych dla młodzieży (m.in. „W grodzie żaków” o średniowiecznym Krakowie, pięknie zilustrowana rysunkami Antoniego Gawińskiego). Mimo małżeństwa z Kazimierzem Nitschem – językoznawcą i zasłużonym dialektologiem, swoje dalsze teksty podpisywała nazwiskiem panieńskim.

Największe uznanie przyniosła Gruszeckiej wydana w 1933 roku powieść „Przygoda w nieznanym kraju”, chętnie zestawiana przez ówczesnych krytyków z dokonaniem gigantów modernizmu dzięki głębi narracji i intrygującym portretom psychologicznym. Główna bohaterka, Klara Lubomska – czterdziestoletnia wdowa, projektantka kilimów – jest introwertyczką i melancholiczką. Silna więź o niejednoznacznym charakterze łączy ją z Julią Bielską. Pełnoprawnym bohaterem książki jest Kraków, jego inteligentkie i artystyczne salony oraz pełne włóczących się flanerów ulice. Na fali sukcesu książki jeszcze w 1933 roku prezydent Mościcki przyznał autorce Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Po wojnie opublikowała kolejne powieści historyczne („Od Karpat po Bałtyk” czy sześciotomowy cykl „Powieść o kronice Galla”). Ważną część jej dorobku stanowią też liczne teksty krytycznoliterackie i teatralne – recenzowała m.in. literackie debiuty Witolda Gombrowicza czy Marii Dąbrowskiej.

Przez większość życia Aniela Gruszecka mieszkała z mężem w przepięknej, wypełnionej książkami willi przy ul. Gontyna 12. Zmarła w 1976 roku w Krakowie w wieku 92 lat.

Podczas spotkania, którego scenarię będzie nowy antykwariat w popularnym „Okrągłaku” na Placu Nowym, spróbujemy dokonać niemożliwego i wydobyć naszą bohaterkę z niebytu historii. Gotowi na „Przygodę w nieznanym kraju”?

dr Iwona Boruszkowska – literaturoznawczyni, tłumaczka literatury ukraińskiej, krytyczka



literacka. Współtworzy Ośrodek Badań nad Awangardą przy Wydziale Polonistyki UJ. Autorka m.in. książek Defekty. Literackie auto/pato/grafie – szkice (WUJ 2016) i monografii „Sygnatury choroby”. Literatura defektu w ukraińskim modernizmie (IBL 2018). Redagowała m.in. tom „Po Czarnobylu: miejsce katastrofy we współczesnej humanistyce” i „Wspólnota wyobrażona. Pisarki Europy Środkowej wobec problemów literackich, społecznych i politycznych lat 1914–1945”, publikowała m.in. w „Odrze”, „Stronach”, „Radarze”, „Tyglu Kultury”, „Znaku” i „Herito”. W kręgu jej zainteresowań znajdują się m.in. europejski romantyzm, modernizm polski i ukraiński, XX-wieczna awangarda oraz artystyczne reprezentacje katastrofy, szczególnie dyskurs postczarnobylski.

Marcin Wilk – dziennikarz, kurator programów literackich. Publikował na łamach m.in. „Polityki”, „Tygodnika Powszechnego”, „Przekroju”, „Czasu Kultury”, „Dekady Literackiej”, „Ha!artu”, „Radaru” i „Lampy”. Autor m.in. książek biograficznych o Annie Jantar („Tyle słońca. Anna Jantar. Biografia”) i Irenie Kwiatkowskiej („Kwiatkowska. Żarty się skończyły”). Niedawno ukazała się jego książka „Pokój z widokiem. Lato 1939”. Prowadzi blog książkowy *Wyliczanka* (www.wyliczanka.eu).

„Wyszukaj Klasyka” to cykl wirtualnych rozmów o mniej lub bardziej zapomnianych, nietuzinkowych postaciach polskiej literatury XIX- i XX-wiecznej związanych z Krakowem. Działamy na przekór wszechobecnemu pędowi do nowości, przybliżając sylwetki autorów i autorek dawno niewznawianych tytułów wybijających się ponad czasy, w których powstały. Przecieramy szlaki dla ponownych odkryć na miarę opowiadań Kornela Filipowicza i poezji Zuzanny Ginczanki. Inspirujemy i poszerzamy czytelnicze horyzonty. Na kolejnych spotkaniach cyklu gościmy ekspertów i ekspertki, ale także bliskich, przyjaciół i przyjaciółki naszych bohaterów i bohaterek. Cykl prowadzi **Marcin Wilk** – pisarz, dziennikarz, kurator programów literackich.